

Stuk over activiste Rachel Corrie na 'censuur' alsnog succes

De Amerikaanse Rachel Corrie stierf in Gaza, onder een bulldozer. Het toneelstuk op basis van haar dagboeken lokte in New York zoveel protest uit dat de makers terugdeinsden. Nu wordt het alsnog opgevoerd.

Door onze correspondent
Freek Staps

NEW YORK, 25 NOV. Rachel Corrie werd twee keer monddood gemaakt. Eerst toen ze nog leefde, daarna toen ze al twee jaar dood was.

De 23-jarige Amerikaanse stierf in 2003 onder een Israëlische bulldozer in Gaza, terwijl ze probeerde woningen van een Palestijns gezin te beschermen. Britse theatermakers zagen een stuk in haar dagboeknotities en e-mails. *My name is Rachel Corrie* werd drie keer opgevoerd in Londen. Maar toen de monoloog afgelopen maart naar New York zou komen, ging het mis.

De Amerikaanse artistiek leider van het New York Theatre Workshop zei signalen te hebben gekregen dat de New Yorkse gemeenschap gemengde gevoelens had over het stuk. Het zou te kritisch zijn ten opzichte van Israël. Het zou niet meer dan een „fantasie” zijn om aan te nemen dat New Yorkse joden het stuk zouden zien als een kunstwerk, niet als een stellingname, zo verwoorde de de artistiek leider James Nicola het in *The New York Times*.

Met name de toenmalige verkiezingswinst van de moslimfundamentalistische Palestijnse organisatie Hamas en de ziekte van de Israëlische premier Ariel Sharon „hebben deze gemeenschap erg defensief en zeer prikkelbaar

Megan Dodds in de rol van activiste Rachel Corrie (Foto Stephen Cummiskey)

gemaakt”, volgens Nicola. „En dat lijkt me heel begrijpelijk.” De productie werd voor onbepaalde tijd uitgesteld.

Honderden e-mails werden verstuurd aan het theater: „lafaards”, „zionistische varkens”.

Actrice Vanessa Redgrave noemde de beslissing „censuur van het ergste soort” en „het op de zwarte lijst zetten

van een dood meisje en haar dagboeken”.

Katherine Viner, samensteller van het stuk en journaliste van *The Guardian*: „Nooit is er een betere tijd geweest waarop Amerikanen verhalen moeten horen over mensen die de wereld ingaan en ontdekken wat de invloed is van het Amerikaanse buitenlands beleid”.

Bijzonder aan de negentig minuten durende monoloog is dat de auteur het

nooit als een toneelstuk bedoeld heeft. Rachel was volgens sommigen een begenadigd en dromerig schrijver van het kaliber Anne Frank. Volgens anderen was ze een wereldvreemd activiste.

Door het uit-dan wel afstellen kreeg het stuk meer aandacht dan Rachels dood. Op meerdere plaatsen in de VS werden haar e-mails voorgelezen. ‘Ra-

chel Corrie’ werd een beweging. Andere theaters in New York lieten weten het stuk wel aan te durven. En nu, een halfjaar later, zit de zaal alsnog elke avond vol. „Ik vind dat we allemaal het recht hebben kritisch te zijn op overheden”, zegt actrice Megan Dodds, die Rachel Corrie speelt. De zaal applaudiseert. Achteraf blijven sommige bezoekers zitten om hun verdriet te verwerken.

Het meest aangrijpende moment van de voorstelling is als de hoofdpersoon even stil is en een zestien jaar oude video wordt afgespeeld. Daar staat de echte Rachel, tien jaar oud, blond, bezorgde blik. Ze geeft een persconferentie over honger in de wereld. „I have a dream”, zegt het meisje. Voor het jaar 2000 moet honger de wereld uit zijn.

Rachel Corries ouders: ‘Geweldig geschenk’

Cindy en Craig Corrie, Rachels ouders, reageren over de telefoon op de voorstelling.

Craig: „We hebben de voorstelling nu twintig keer gezien”.

Corrie: „Het is een geweldig geschenk. We horen Rachels woorden, we horen haar”.

Corrie: „Wij zijn bang Rachel te vergeten. Het is een strijd om vast te houden aan de Rachel van vlees en bloed. Het stuk helpt.”

Craig: „De eerste keer dat ik het stuk zag was overweldigend. Het was moeilijk. Rachels slaapkamer was ook echt haar slaapkamer. In het stuk leest de actrice een e-mail van mij voor. Ik weet nu hoe Rachel mijn mail gelezen kan hebben. Haar antwoord is het laatste dat we van haar hoorden”.

Craig: „Maar het is niet dat de actrice de plaats inneemt van Rachel. Ik zie

nog steeds mijn dochter voor me.”

Corrie: „In de eerste week nadat ze gedood werd, drukte *The Guardian* Rachels e-mails af. We kregen direct een e-mail van het Royal Court Theatre in Londen. Maar in de acht maanden die daarop volgden, konden we het niet aan door haar dagboeken en e-mails heen te gaan.”

Corrie: „De Amerikaanse theatermakers zeiden dat ze het stuk ‘context wilden geven’. Ze dachten aan uitleg-sessies of er tegenover een stuk produceren vanuit het Israëlische standpunt”.

Craig: „Dat dit gebeurde, is symptomatisch voor wat er gebeurt in de VS als je niet honderd procent achter Israël staat. Mijn dochter stond voor een bulldozer om een familie te beschermen. Was een beetje lef van de theatermakers te veel gevraagd?”

Tijdens haar studentientijd besluit ze naar Gaza te gaan. Ze wil iets dóen. „Het is toch niet extreem om alles te laten vallen en ons leven te wijden aan een einde van het geweld in het Midden-Oosten”, vraagt ze retorisch. Ze e-mailt haar ouders dat ze poogt Palestijnse kinderen in het Arabisch duidelijk te maken dat „Bush een stuk gereedschap” is.

Maar zelfs de eindimensionale Rachel krijgt in het stuk ruimte om te twijfelen. Vlak voordat ze sterft stuurt ze haar ouders een e-mail: „Laat het me alsblijft weten als jullie enig idee hebben wat ik met de rest van mijn leven zou kunnen dóen”.

My name is Rachel Corrie, t/m 30 december in Minnetta Lane Theatre, New York, www.mynam israchelcorrie.com